

Brusel 3. října 2025
(OR. en)

13029/25

COPEN 272
CYBER 252
ENFOPOL 330
JAI 1275
DATAPROTECT 222
COSI 163
IXIM 199
CATS 46
FREMP 241
TELECOM 310
CT 117

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Přístup k údajům pro účely účinného vyšetřování trestných činů – aktuální stav

Zajištění zákonného přístupu k údajům o elektronických komunikacích pro účely vymáhání práva a vyšetřování trestných činů je pro Radu prioritou a obzvláště je ho zapotřebí v kontextu boje proti závažné a organizované trestné činnosti a terorismu.

V návaznosti na práci Skupiny na vysoké úrovni pro přístup k údajům pro účely účinného prosazování práva (dále jen „skupina na vysoké úrovni“), která v květnu 2024 vydala doporučení¹ a v listopadu 2024 závěrečnou zprávu², i na závěry Rady o přístupu k údajům pro účely účinného vymáhání práva³ ze dne 12. prosince 2024 předložila Komise dne 24. června 2025 plán pro zákonný a účinný přístup k údajům pro účely prosazování práva⁴ (dále jen „plán“). Evropská rada ve svých závěrech ze dne 26. června 2025 vyzvala orgány EU a členské státy, aby přijaly další opatření s cílem posílit spolupráci v oblasti prosazování práva a justiční spolupráci, i pokud jde o účinný přístup k údajům pro účely vymáhání práva.⁵

Předsednictví upozorňuje ministry a ministryně spravedlnosti zejména na tyto otázky: uchovávání údajů (1.), zákonný odposlech komunikace (2.) a horizontální výzva, kterou představuje šifrování (3.).

1. Uchovávání údajů

„Uchováváním údajů“ se rozumí povinnost uložená poskytovatelům služeb uchovávat po určitou dobu neobsahové údaje (informace o zákazníkovi, IP adresy, provozní a lokalizační metadata), aby mohly být zpřístupněny donucovacím orgánům pro účely vyšetřování trestné činnosti.

Skupina na vysoké úrovni věnuje uchovávání údajů jednu ze tří kapitol své závěrečné zprávy. Pokud jde o klíčové aspekty, autoři zprávy upozorňují zejména na stávající roztříštěnost vnitrostátních právních předpisů a na další výzvy související s poskytovateli služeb OTT („over-the-top“), včetně široce používaných aplikací pro zasílání zpráv pro mobilní telefony. Možným řešením by podle skupiny na vysoké úrovni mohlo být stanovení harmonizovaných minimálních pravidel pro uchovávání údajů a přístup k nim. Skupina se zasazuje rovněž o posílení spolupráce mezi poskytovateli služeb a odborníky z praxe.

¹ Dokument 11281/24.

² Dokument 15941/2/24 REV2.

³ Dokument 16448/24.

⁴ Dokument 10806/25.

⁵ Dokument EUCO 12/25.

Komise ve svém plánu uvádí, že připraví posouzení dopadů s cílem aktualizovat odpovídajícím způsobem pravidla EU týkající se uchovávání údajů. Posouzení dopadů bylo zahájeno v květnu 2025 a očekává se, že bude dokončeno v prvním čtvrtletí roku 2026. Komise rovněž naléhavě vyzývá Europol a Eurojust, aby pokračovaly v práci na zefektivnění spolupráce s poskytovateli komunikačních služeb a aby ve spolupráci s nimi vypracovaly katalog údajů, které zpracovávají pro své obchodní účely.

Na úrovni Rady se otázkou uchovávání údajů zabývala Pracovní skupina pro justiční spolupráci v trestních věcech (COPEN) na svém zasedání konaném 19. května 2025, přičemž zvláštní pozornost věnovala možnému budoucímu legislativní návrhu EU, který by tuto otázku upravoval. Dne 25. září 2025 se konalo druhé zasedání, na němž pracovní skupina COPEN diskutovala o vhodném obsahu a kritériích pro takový nástroj, a to i s ohledem na požadavky stanovené v judikatuře Soudního dvora Evropské unie (SDEU). Cílem obou zasedání bylo podělit se o názory a poskytnout Komisi podklady pro její probíhající činnost.

Předsednictví se domnívá, že v závislosti na výsledku posouzení dopadů provedeného Komisí by v roce 2026 mohlo dojít ke klíčovému posunu, tedy k zahájení jednání o legislativním návrhu pravidel EU pro uchovávání údajů.

2. Zákonný odposlech komunikace

Zákonný odposlech umožňuje orgánům získat skrytý přístup ke komunikacím v reálném čase⁶.

Skupina na vysoké úrovni ve své závěrečné zprávě uvedla, že „ačkoli zákonný odposlech tradičních telekomunikací je i nadále zásadním nástrojem v mnoha vyšetřováních, účinnost tohoto opatření se výrazně snížila, neboť telekomunikační služby jsou nyní většinou poskytovány jinými subjekty: podle různých zdrojů je nyní přibližně 97 % všech mobilních zpráv odesíláno prostřednictvím aplikací pro zasílání zpráv, jako je WhatsApp, Facebook Messenger a WeChat, zatímco tradiční SMS a MMS zprávy představují pouze přibližně 3 % zpráv.“

⁶ Patří sem rovněž přístup ke komunikaci s malým zpožděním, jak je dále podrobněji vysvětleno v závěrečné zprávě skupiny na vysoké úrovni.

Skupina na vysoké úrovni předkládá několik doporučení, mimo jiné zajistit vymahatelnost žádostí o zákonný odposlech u všech typů poskytovatelů služeb elektronických komunikací. Mezi další doporučení patří: vyjasnit definici a rozsah zákonného odposlechu, určit nezbytné záruky, vyjasnit pojem místní příslušnosti ve vztahu k údajům, posoudit, jak by evropský vyšetřovací příkaz mohl lépe podpořit účinné žádosti o přeshraniční zákonný odposlech a podpořit rozvoj dvoustranných dohod o přístupu k údajům v reálném čase se třetími zeměmi. V dlouhodobém horizontu odborníci doporučují na základě další analýzy a posouzení dopadů vytvořit nástroj EU pro zákonné odposlechy (skládající se z právně nevynutitelných předpisů nebo závazných právních nástrojů) pro účely prosazování práva, který by stanovil vymahatelné povinnosti pro poskytovatele služeb elektronických komunikací v EU.

Komise ve svém plánu uvádí, že navrhne opatření ke zlepšení účinnosti přeshraničních žádostí, včetně posílení stávajících nástrojů, jako je evropský vyšetřovací příkaz (do roku 2027), prozkoumá opatření k vytvoření rovných podmínek pro všechny typy poskytovatelů komunikace a určí nejúčinnější přístup k řešení problému nespolupracujících poskytovatelů.

Během dánského předsednictví budou členské státy vyzvány, aby sdílely své postupy a stávající omezení při provádění přeshraničních zákonných odposlechů, zejména v souvislosti s evropským vyšetřovacím příkazem a dvoustrannými a mnohostrannými dohodami.

3. Horizontální otázka šifrování

Je rovněž důležité znovu poukázat na výzvu, kterou pro přístup k údajům pro účinné vyšetřování trestných činů představuje šifrování, mimo jiné i z hlediska výše uvedených otázek uchovávání údajů a zákonného odposlechu. Mnoho služeb nyní používá k ochraně důvěrnosti komunikace, soukromí a kybernetické bezpečnosti šifrování mezi koncovými body, což může donucovacím orgánům velmi ztížit získání zákonného přístupu k čitelným komunikačním údajům.

Komise ve svém plánu oznámila, že v roce 2026 předloží konkrétní technologický plán pro šifrování s cílem určit a posoudit řešení, která umožní zákonný přístup k zašifrovaným údajům a zároveň zaručí kybernetickou bezpečnost a základní práva. V zájmu dosažení tohoto cíle Komise zřizuje skupinu odborníků, která plánuje zahájit svou činnost na podzim 2025.

Komise rovněž podpoří výzkum a vývoj nových dešifrovacích kapacit, aby byl Europol vybaven dešifrovacími kapacitami nové generace (od roku 2030).

Další postup a koordinace

Otázka přístupu k údajům pro účely účinného vyšetřování trestných činů je složitá a vyžaduje multidisciplinární přístup. Dánské předsednictví se domnívá, že má-li být nadcházející práce efektivní a zohledňovat veškeré příslušné aspekty, je nezbytné zapojit různé přípravné orgány Rady, včetně orgánů odpovědných za vnitřní bezpečnost a spolupráci v oblasti prosazování práva, spolupráci v trestních věcech a za kybernetickou bezpečnost. Rada ve svých závěrech ze dne 12. prosince 2024 pověřila Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI), aby ve spolupráci s Koordinačním výborem v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (CATS) provádění plánu Komise koordinoval, projednal a sledoval. Dánské předsednictví vypracovalo podrobný přehled plánovaných činností v oblasti přístupu k údajům pro účely účinného vymáhání práva, včetně rozdělení úkolů a harmonogramu, který byl 18. září 2025 posouzen výborem COSI⁷.

Dánské předsednictví je toho názoru, že je třeba i nadále zajistit, aby ministři a ministryně vnitra a ministři a ministryně spravedlnosti vývoj v oblasti přístupu k údajům pro účinné vymáhání práva pozorně sledovali, přičemž cílem je poskytnout subjektům působícím v oblasti vymáhání práva nezbytné nástroje pro účinné stíhání trestných činů při plném dodržování základních práv. Za tímto účelem bude na konci funkčního období předsednictví vypracována informativní poznámka pro Radu zahrnující činnosti prováděné v rámci jejích struktur.

⁷ Dokument 12381/25.